

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2009. év február hó 25. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

V É G Z É S T:

Az erőszakos közöszlés büntette miatt a vádlott ellen indított büntető ügyben a Nógrád Megyei Bíróság 2008. év szeptember hó 4. napján kihirdetett 9.B.250/2007/37. számú ítéletét **helybenhagyja** azzal, hogy a vádlott cselekményeinek minősítésénél egy rendbeli cselekmény esetében a Btk. 197. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a./ és b./ pontja és (3) bekezdésére, a másik rendbeli cselekmény esetében, pedig a Btk. 197. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b./ pontjára utal.

A kiszabott fegyházbüntetésbe beszámítani rendeli a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2008. év október hó 1. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

A másodfokú eljárás során felmerült 13.200,- (tizenháromezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni az államnak.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Nógrád Megyei Bíróság a 2008. év szeptember hó 4. napján kelt 9.B.250/2007/37. számú ítéletével a vádlottat 2. rb. a Btk. 197. § (3) bekezdés I. fordulata és a 197. § (2) bekezdés b./ pontjában meghatározott folytatólagosan elkövetett erőszakos közöszlés büntette miatt halmazati büntetésül, mint visszaesőt 10 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett az előzetes fogvatartásában töltött idő beszámításáról, valamint az eljárás során

lefoglalt bűnjeleknek - a lefoglalás feloldása mellett - kiadásáról, illetve megsemmisítéséről.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosításért, míg a vádlott és védője felmentésért fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2008. év október hó 27. napján kelt BF.643/2008/3-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy a másodfokú bíróság tárgyalás keretében az igazságügyi szakértői vélemények felolvasásával küszöbölje ki azt az eljárási szabálysértést, amely abból adódott, hogy az elsőfokú bíróság a Be. 299. § (1) bekezdésében és a Be. 301. § (1) és (3) bekezdésében foglaltak ellenére felolvasás helyett ismertetéssel tette tárgyalás anyagává a fenti okiratokat.

A kiszabott főbüntetés súlyosítása mellett egyebekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla által kitűzött nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásban benyújtott bizonyítási indítványát fenntartotta.

A vádlott védője szintén tárgyalás tartását kérte a vádlott által előterjesztett, az alábbiakban részletezett bizonyítási indítványára figyelemmel.

A vádlott előadta, hogy a nyomozás során csatolásra került több olyan videofelvétel, amelyeket 2005-2006 évben ő készített a családtagokról egy kirándulás alkalmával, és amelyen a sértett jókedvű, kiegyensúlyozott lánygyermek benyomását kelti. Mindez azt bizonyítja, hogy a gyermeket nem inzultálta, mert akkor nem vett volna részt ilyen látható örömmel a közös családi programon. Indítványozta a videofelvétel megtekintését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást egyoldalúan folytatta le, mert nem hallgatott meg több tanút, akik igazolni tudták volna, hogy 2007. év május hó 1-én 10-10,30 órákor már eltávozott a lakásból és így nem erőszakoskodhatott a lányával.

Indítványozta 1-es, és 2-es szomszédoknak és a sértett két barátnőjének tanúkénti idézését és meghallgatását, valamint ugyanezen tény igazolására mobiltelefonja cellainformációjának beszerzését.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselőjének az okiratok felolvasására, míg a vádlottnak a tanúk meghallgatására és a cellainformáció beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát - a később kifejtésre kerülő indokok alapján - elutasította.

Ellenben a Be. 363. § (2) bekezdés a./ pontjára figyelemmel elrendelte, tárgyalás keretében a videofelvétel megtekintését.

A bizonyítás felvételét követően a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a súlyosításra irányuló fellebbezést változatlanul fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő, értékelő tevékenységét a levetített videofelvétel nem gyengíti, mert a tényállás megalapozott és okszerű a vádlott bűnösségére vont következtetés is.

A vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért tartotta fenn a fellebbezést. Kifejtette, hogy a sértetti terhelő előadáson kívül egyéb tanúvallomás nem áll a bíróság rendelkezésére. Az a szakértő megállapítás pedig, hogy a vádlottól származó ondó szennyeződést találtak a sértett fehérneműjén, önmagában a közösülés tényét nem bizonyítja.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott főbüntetés eltúlzottan súlyos, annak mérséklése indokolt.

A vádlott felszólalásában - élettársa által írt levelet is teljes terjedelmében felolvasva - arra hivatkozott, hogy a sértett és az édesapja között rossz volt a kapcsolat, a gyermek sokszor sírva panaszkodott az apjára, élettársa szerint ő volt az, aki zaklatta a leányt.

A vádlott élettársa és a sértett gyakran hordták egymás ruháját, fehérneműjét és ez ad magyarázatot a szakértői véleményben foglalt megállapításokra is. Tény, hogy szigorúan nevelte a gyereket és ezért bosszút akart rajta állni. Kérdésre nyilatkozta, hogy 1 méter 83 cm magas, kb. 112 kg, a sértett kb. a válláig ért. Többször hangsúlyozta, hogy nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Jelenleg 1 év 6 hónapi jogerősen kiszabott börtönbüntetését tölti.

_____ 0 _____

Az ítélet tábla a kétoldalú perorvoslatokkal megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok túlnyomó részének betartásával folytatta le az eljárást.

A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján - az ügyészi átiratban foglaltakkal egyezően - állapította meg, hogy a megyei bíróság eljárási szabályt sértett, amikor az iratismertetés kapcsán nem a Be. 299. § (1) bekezdésének szóhasználatával olvasta vagy olvastatta fel a vádlotról készült igazságügyi elme, DNS szakértői, valamint szaktanácsadói véleményt. Önmagában azonban a szakvélemény „ismertetése” nem ellentétes az eljárási törvény rendelkezéseivel és nem sérti a közvetlenség elvét sem, mert a Be. 301. § (3) bekezdése alapján az ügyész, a védő, és a vádlott egybehangzó indítványára a tanács elnöke engedélyezheti, hogy az okirat felolvasása helyett lényegének ismertetésére vagy megjelölésére kerüljön sor. Jelen esetben azzal követett el relatív eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság, hogy e tárgyban elmulasztotta nyilatkoztatni az ügy előbbi szereplőit. A

törvényben előírt „felolvasás” helyett alkalmazott „ismertetés” ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a bíróság olyan bizonyítékokra alapította a tényállást, amelyet ne tett volna a tárgyalás anyagává. Tehát bizonyítás felvételére, másodfokon történő „felolvasásra” akkor kerülhet sor indokoltan, ha a szűkebb körű ismertetés miatt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan.

Ilyen kifogást a fellebbviteli főügyészség nem emelt, de az a bizonyítás anyagából sem következtethető.

Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértése a Be. 375. § (1) bekezdése alapján csak abban az esetben vezetne az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha az lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására. A másodfokú bíróság az előbbi hatályon kívül helyezésre nem látott alapot, a kifogásolt tényállási hiányosságok pedig az első fokon már ismertetett szakvélemények alapján korrigálhatók bizonyítás felvétele nélkül is.

A Fővárosi Ítéltábla ezért a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség e körben előterjesztett bizonyítási indítványát elutasította.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálásához szükséges és lehetséges bizonyítékokat feltárta, azokat okszerűen, az ésszerűség és a logika követelményeinek szem előtt tartásával értékelte, mérlegelte. Nem tévedett, amikor a tényállást a vádlott tagadásával szemben elsődlegesen a sértetti és az élettársa első nyomozati vallomására, az azt alátámasztó elme- és pszichológus szakértői és a DNS mintákat elemző igazságügyi orvosszakértői véleményekre alapította.

Ítéletének 8. oldal utolsó és 9. oldal első bekezdésében részletesen foglalkozott azzal - a másodfokú tárgyaláson csak megismételt - vádlotti védekezéssel, hogy a sértett és édesanyja gyakran hordták egymás ruháit, fehérneműit, így az ondószennyeződés a sértettel történt közösülés tényét nem igazolja.

A másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatos elsőbírői érvelést és a DNS elemzés eredményét, mint objektív bizonyítékot elfogadta.

E körben a bizonyítékok értékelése csak annyiban egészítendő ki, hogy az élettársa a 2008. év március hó 13-án megtartott tárgyaláson határozottan úgy nyilatkozott, hogy „nem hordja a kislány a ruháimat, ehhez tartom magam”, majd a vádlottal történt szembesítést követően „most már emlékszem rá” fordulattal támasztotta alá a vádlotti vallomást (25. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 15-16. oldal). Ez a vádlotti hatásra tett előadás módosítás azonban a DNS vizsgálat eredményének tükrében, nem hogy gyengíti, hanem erősíti a sértett szavahihetőségét.

A vádlott már a nyomozás során is hivatkozott arra, hogy 2007. május 1-én nem tartózkodott otthon, hanem faluban volt egy barátjánál, 3-as tanúnál, így nem is követhette el a terhére rótt bűncselekményt.

A 3-as tanú ezzel szemben a nyomozás során és a tárgyaláson is úgy nyilatkozott, hogy a vádlott egy héttel korábban, 2007. év április hó 25-én járt nála, nem tudja,

hogy május 1-én a vádlott hol volt (nyomozati iratok 621. oldal, 25. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 31. oldal 1. bekezdés).

Miután az elsőfokú eljárás során 3-as tanú nem erősítette meg a vádlott állítását, a másodfokú tárgyaláson ugyanerre a tényre az 1-es, 2-es tanú és a sértett barátnőinek a megidőzését indítványozta.

Elkerülte azonban a vádlott figyelmét, hogy az elsőfokú bíróság a 2008. év március hó 13-án tartott tárgyaláson tanúként meghallgatta az 1-es tanút, aki csak hallomásból értesült a történetekről, mert mátrai tartózkodása miatt csak 2007. év május 2-án délután érkezett haza, így ténytanúként értékelhető vallomást nem tudott tenni (25. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 29. oldal).

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy még abban az esetben is, ha a 2-es tanú úgynevezett „alibit” tudna igazolni a vádlott számára 2007. év május 1-ére, a vád tárgyává tett és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a bűncselekmény elkövetési ideje 2003. év őszétől 2007. év májusáig tartott és ennek a bűncselekmény sorozatnak csak utolsó momentuma a május 1-én megtörtént eset, így az ügyben ennek nincs perdöntő jelentősége.

Az élettársa első nyomozati vallomásában pedig, amelyet az elsőfokú bíróság - a későbbi és többszöri vallomás módosítások elemző értékelésével és elvetésével - elfogadott, a sértetti előadást erősítette meg.

Így a vádlott által indítványozott tanúk meghallgatása és mobiltelefonja cellainformációjának beszerzése sem eredményezne eltérő tényállás megállapítást, a sértetti vallomás és az azt alátámasztó objektív bizonyítékok tükrében pedig a másképp történés lehetősége kizárható.

Ekként a másodfokú bíróság a vádlott e körben tett bizonyítási indítványát, mint szükségtelen elutasította.

A másodfokú bíróság tárgyalás anyagává tette és megtekintette a vádlott által készített videofelvételt, amely a keletkezés idejének kijelzése nélkül pár másodpercig a sértettet ábrázolja egy erdős területen.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban ez a felvétel nem alkalmas a vádlott által célzott olyan következtetés levonására, hogy a sértett egy idilli családi környezetben élt és csak a házi fegyelmi jog gyakorlása miatt, bosszúból, az édesapjával összebeszélve tett terhelő vallomást a vádlottra.

Az eljárás során olyan adat, amely arra utalna, hogy a sértettnek bárminemű érdeke fűződött volna ahhoz, hogy a vádlottra bűncselekményt is megvalósító terhelő vallomást tegyen, nem merült fel.

A vádlott által előadott barátságos családi légkör esetén a sértett éppen ellenkezőleg cselekedett volna és nem a vádlottól, hanem a vádlott szerint az őt zaklató édesapjától kívánt volna terhelő vallomás árán megszabadulni.

A logika szabályainak mond ellent az is, hogy egy 13 éves gyermek csak azért vállalja a sorozatos rendőrségi, nyomozási bírói, majd tárgyalási meghallgatásokkal együttjáró nehézségeket, hogy nevelőapját bűncselekmény elkövetésével hamisan vádolja.

Ekként a másodfokú bíróság - az eljárás egyéb objektív adatainak is ellentmondó - vádlotti védekezést nem fogadta el.

Az elsőfokú bíróság által így megállapított tényállás döntő, meghatározó részében megalapozott, de az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja értelmében az alábbi kiegészítésre, pontosításra szorul:

- A vádlott és a sértett között lezajlott erőszakos közöszülés során a vádlott a hímvesszőjét minden esetben bevezette a sértett hüvelyébe, de az ondófolyadék kilövése a sértett hüvelyén kívül történt. A közöszülés mind élettani, mind büntetőjogi értelemben megtörtént és befejezetté vált. Az elsőfokú ítéleti tényállásban szereplő „közöszülés” kifejezés alatt a nemi aktus fentiek szerinti létrejötte értendő.
- A vádlott utolsó alkalommal 2007. év május hó 1. napján a délutáni órákban közöszült erőszakosan a sértettel (nyomozati irat feljelentés 59. oldal)
- A vádlott 1 méter 83 cm magas, súlya kb. 112 kg, a sértett a vádlott válláig ért (másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 40. oldal).
- A vádlottat a Balassagyarmati Városi Bíróság a 2008. év február hó 12. napján kelt 6.B.642/2006/34. számú, illetve a Nógrád Megyei Bíróság a 2008. év október hó 1. napján jogerőre emelkedett 4.Bf.81/2008/7. számú ítéletével a Btk. 230. §-ában meghatározott közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette, a Btk. 195. § (1) bekezdésébe ütköző 2 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette és a Btk. 170. § (1) bekezdése (3) bekezdés II. fordulatában meghatározott testi sértés büntette miatt, halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A vádlott ezt a büntetését 2008. év október hó 2. napjától tölti (másodbírósági iratok 7. oldal).

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállást a másodfokú bíróság mentesnek találta a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul és így irányadónak tekintendő a másodfokú eljárásban is.

_____ 0 _____

Az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére. A cselekmények minősítése azonban - részben a hiányzó szakaszok felhívásával, részben a jogi indokolás pótlásával - kiegészítésre szorul.

A Btk. 197. § (1) bekezdésében foglalt erőszakos közöszülés bűntettének elkövetési magatartása - többek között - a közöszülésre kényszerítés erőszakkal, illetőleg az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel valósul meg.

Az erőszak általában valamely komoly ellenállás leküzdésére szolgáló fizikai kényszer, de nem feltétlenül jelent leküzdhetetlen erőt (*vis absoluta*), hanem elegendő a sértett életkorát, a személyi adottságait tekintve a viszonylag kisebb mérvű olyan fizikai ráhatás is, amely alkalmas lehet a sértett ellenállásának a leküzdésére. Ilyennek tekinti az ítélkezési gyakorlat például a sértett lefogását, lekötözését, stb. A sértett életkorát és a személyi adottságait figyelembe véve kell tehát abban a kérdésben állást foglalni, hogy milyen mérvű fizikai kényszer volt szükséges ahhoz, hogy a sértett ellenállása megtörhető legyen, ebből a szempontból elemezni kell az elkövető és a sértett kapcsolatát.

Az erőszakos közöszülés bűntette esetében a törvény a Btk. 138. §-ától eltérő úgynevezett kvalifikált fenyegetés fogalmat alkot, nevezetesen az élet vagy a testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetést kíván meg.

A fenyegetésnek nem kell ellenállásra képtelenséget eredményeznie, ezért a bűncselekmény megvalósul akkor is, ha a sértett azért nem fejt ki nagyobb ellenállást, mert a helyzetét az adott körülmények között már reménytelennek látja. A fenyegetés értékelésekor nem az elkövető, hanem a sértett oldaláról kell megítélni a helyzetet, ezért a kvalifikált fenyegetés megvalósulása szempontjából annak a pszichikai hatásnak van jelentősége, amelyet az elkövető fellépése a sértettből ténylegesen kiváltott.

Az irányadó tényállás szerint a sértettben a durva, tettlegeséig fajuló családi konfliktusok hatására egy állandósult szorongás, félelem, fenyegetettség érzet alakult ki a vádlottal szemben. Ugyanakkor a vádlott átlagot meghaladó testi erőfőlnyéből adódóan a 9 éves sértettel szemben alkalmazott kisebb mérvű fizikai kényszer is elegendő volt a törvényi tényállásban meghatározott erőszak megállapítására.

A sértettnek a vádlottal szembeni függő, kiszolgáltatott helyzete pedig tovább csökkentette az ellenállási, illetve akaratnyilvánítási képességét, így adott esetben az erőszak és fenyegetés enyhébb foka is tényállásszerű volt.

A vádlott 2003 őszétől 2006 április 25-ig az 1994. év április hó 19-én született és nevelése alatt álló a sértettet tiltakozása ellenére, veréssel fenyegetve rendszeresen közöszülésre kényszerítette. A Btk. 210. §-a értelmében a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteti.

A vádlott ezzel a magatartásával megvalósította a Btk. 197. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a./, b./ pont, valamint a (3) bekezdése szerint minősülő - figyelemmel a Btk. 12. § (2) bekezdésére - tizenkettedik életévét be nem töltött, az elkövető nevelése alatt álló személy sérelmére, folytatólagosan elkövetett erőszakos közöszülés bűntettét.

A sértett 2006. április hó 25-től 2007. év február hó 14-ig az édesapja háztartásában nevelkedett, így ezen objektív körülmény miatt a vádlott nem létesített nemi kapcsolatot a sértettel. Ezen időpontot követően a 13 éves sértett visszakerült édesanyjához és a vádlott egészen 2007. május 1. napjáig bezárólag, legalább heti rendszerességgel ismét erőszakkal, veréssel fenyegetve közösült a sértettel.

A vádlott a fenti magatartásával megvalósította a Btk. 197. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés b./ pontja szerint minősülő - figyelemmel a Btk. 12. § (2) bekezdésére - folytatólagosan, nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett erőszakos közösülés bűntettét.

A 2 rb. nemi erkölcs elleni bűncselekmény megállapítására nem a részben eltérő jogi minősítés miatt került sor, mert egy törvényi tényálláson belül az alapeset és a minősített eset megállapítása, illetve a különböző minősített esetek egymástól független többszöri megvalósítása a folytatólagosság törvényi egységébe tartozik. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a folytatólagosságot az a hosszabb, majdnem egy évig tartó időmúlás zárja ki, amelynek folytán a cselekmények olyan élesen elkülönültek egymástól, hogy már a vádlott egységes akaratelhatározása nem volt felismerhető.

_____ 0 _____

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság általában helyesen sorolta fel, azonban azok kiegészítésre szorulnak.

További súlyosító körülmény, hogy a vádlott a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekményeket röviddel a korábbi ítéletéből engedélyezett feltételes szabadság lejártát követően, az ellene folyamatban volt újabb büntetőeljárás hatálya alatt, több évig tartó kitartó szándékkal követte el.

A vádlott terhére jelentkező körülmények túlsúlya ellenére sem osztotta a másodfokú bíróság a főbüntetés súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezést, de a büntetés enyhítését célzó védelmi perorvoslat sem vezethetett eredményre.

Az öt évtől - tizenöt évig terjedő büntetési tételkereten belül a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott főbüntetés, amely sem súlyosnak, sem enyhének nem tekinthető, kellően szolgálja a Btk. 37. §-ában megfogalmazott büntetési célokat és törvényes a mellékbüntetés alkalmazása és mértéke is.

A vádlott 2008. év október hó 2. napjától jogerős szabadságvesztés büntetését tölti, így az eddig az időpontig az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú bíróság.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

A fentiekben írt indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a Nógrád Megyei Bíróság 9.B.250/2007/37. számú ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2009. év február hó 25. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Nógrád Megyei Bíróság 9.B.250/2007/37. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.294/2008/8. számú ítéletében írt változtatással a vádlottal szemben a mai napon jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2009. év február hó 25. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő